

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 533/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], v čase podania sťažnosti v [REDACTED]
[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Romanom Fulkom, Podtatranského 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Michalovce č. k. 14 C 137/2010-502 z 29. júna 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), v čase podania sťažnosti v [REDACTED] (ďalej len „ústav“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 137/2010-502 z 29. júna 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je ako žalobca stranou sporu v konaní o ochranu osobnosti vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 137/2010. Rozsudkom okresného súdu č. k. 14 C 137/2010-467 z 26. augusta 2016 konajúci súd žalobu v celom rozsahu zamietol (ďalej len „rozsudok okresného súdu“).

3. Proti rozsudku okresného súdu spísal sťažovateľ odvolanie 26. októbra 2016 (ďalej len „odvolanie“), ktoré následne 27. októbra 2016 v ranných hodinách odovzdal na prepravu pedagógovi ústavu. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 1 Co 509/2016 z 31. júla 2017 odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu odmietol ako oneskorene podané.

4. V zmysle § 122 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov podal sťažovateľ 15. novembra 2017 na okresnom súde žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti rozsudku, o ktorej okresný súd rozhodol svojím napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

5. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza: „*Sťažovateľ odovzdal odvolanie z 26.10.2016 nasledujúce ráno dňa 27.10.2016 do rúk pedagóga ústavu [REDAKOVANÉ], ktorý uvedenú korešpondenciu zapísal do elektronickej evidencie 27.10.2016 a opatril ju pečiatkou ústavu. Sťažovateľ teda odvolanie z 26.10.2016 odovzdal orgánu, ktorý ho v zmysle § 121 ods. 5 CSP má povinnosť doručiť. Sťažovateľ nemôže niesť zodpovednosť za to, že kompetentný pracovník ústavu [REDAKOVANÉ] odovzdal úradnú korešpondenciu na poštovú prepravu až nasledujúcu deň, t.j. 28.10.2016.*“

6. Sťažovateľ považuje závery okresného súdu za arbitrárne, svojvoľné, zavádzajúce a rozporné so zákonom, v dôsledku čoho zasahujú do ním označeného článku ústavy a dohovoru.

7. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené uznesením Okresného súdu Michalovce zo dňa 29. júna 2018 č.k. 14/137/2010-502.

2. Uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 29. júna 2018 č.k. 14C/137/2010-502 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadošťačenie v sume 5000 Eur, ktoré je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Michalovce povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Romana Fulku do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

13. Ústavný súd môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie

niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

14. Ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, v ktorom súd prvej inštancie uvádza: *«Súd sa oboznámil s návrhom žalobcu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie námietok a s príslušnou časťou spisového materiálu, týkajúceho sa žalobcu a dospel k záveru, že mu nemožno vyhovieť. Predmetom odvolacieho konania v danom spore bol rozsudok Okresného súdu Michalovce, ktorým súd zamietol žalobu. Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Lehota sa zásadne počíta od doručenia rozhodnutia tomu účastníkovi, ktorý chce podať odvolanie, a nie je rozhodujúce, že niektorému z účastníkov ešte táto lehota plynie. Súd z obsahu spisu zistil, že rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 26.08.2016, č.k. 14C/371/2010-467 bol doručený žalobcovi dňa 12.10.2016, o čom svedčí podpis žalobcu na doručení súdneho doručovateľa. Lehota na podanie odvolania začala plynúť dňa 13.10.2016 a uplynula dňa 27.10.2016. Odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Michalovce žalobca podal poštovou prepravou dňa 28.10.2016, (teda po uplynutí odvolacej lehoty). Posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol deň 27.10.2016.*

Podľa tvrdenia žalobcu dôvodom zmeškania lehoty na podanie odvolania bola skutočnosť, že dňa 27.10.2016 odovzdal korešpondenciu na odoslanie adresovanú na tunajší súd príslušníkovi zboru ÚVTOS. K svojmu tvrdeniu pripojil aj „zoznam odoslanej korešpondencie“, v ktorom je uvedený dátum zaevidovania 27.10.2016 (adresát Okresný súd Michalovce, spisová značka 14C/137/2010)...

Odvolanie žalobcu bolo podané na poštovú prepravu dňa 28.10.2016, t.j. po márnom uplynutí lehoty na podanie. Podľa tvrdenia žalobcu dôvodom zmeškania lehoty na podanie odvolania bola skutočnosť, že dňa 27.10.2016 odovzdal korešpondenciu na odoslanie adresovanú na tunajší súd príslušníkovi zboru ÚVTOS. K svojmu tvrdeniu pripojil aj „zoznam odoslanej korešpondencie“, v ktorom je uvedený dátum zaevidovania 27.10.2016 (adresát Okresný súd Michalovce, spisová značka 14C/137/2010). Žalobca vedel systém odosielania pošty z výkonu trestu, vedel, že po odovzdaní korešpondencie na odoslanie táto korešpondencia je z ústavu odosielaná až nasledujúci deň a podľa a názoru súdu žalobca nepreukázal žiadny relevantný dôvod, pre ktorý nemohol odvolanie podať včas a ani žiadny

relevantný dôvod žalobcovi stanovený v zmysle zákona nebránil tomu, aby podal odvolanie včas. Tento dôvod zmeškania lehoty súd nepovažuje za ospravedlniteľný. Súd dospel k záveru, že žalobca mal dostatok času na podanie odvolania voči vyššie uvedenému rozsudku, preto žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania zamietol.»

15. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Ústavný súd nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia okresného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

16. Podľa zistenia ústavného súdu bol sťažovateľ pri nástupe na výkon trestu odňatia slobody oboznámený s ústavným poriadkom pre odsúdených obsahujúcim aj spôsob preberania a odosielania pošty, čo potvrdil svojím vlastnoručným podpisom na evidencii poučení odsúdeného. Keďže sťažovateľ príslušné ustanovenia ústavného poriadku pre odsúdených upravujúce postupy odosielania korešpondencie poznal, ústavný súd zastáva názor, podľa ktorého mal zároveň vedieť, že jeho umiestnením v ústave podlieha osobitému režimu, v rámci ktorého sa pri odosielaní korešpondencie musí prispôbiť takto stanoveným podmienkam ústavy. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti nenamietal, že by s ústavným poriadkom pre odsúdených oboznámený nebol alebo že by mu mechanizmus odosielania korešpondencie ústavom na druhý deň odo dňa jej prevzatia pedagogickým pracovníkom ústavu (vybratia z uzamykateľnej schránky) nebol známy, resp. že by bol v rozpore so zaužívaným režimom ústavu. Z tohto pohľadu sa dá privoliť záveru okresného súdu, podľa ktorého sťažovateľ vedel a mal vedieť, že korešpondencia sa v ústave odosiela nasledujúci deň po jej odovzdaní na prepravu. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ani vo svojej žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty z 15. novembra 2017 neuvádzal žiadne ďalšie ospravedlniteľné dôvody (napr. závažná choroba, resp. hospitalizácia), ktoré by mu bránili odovzdať odvolanie pedagógovi ústavu s dostatočným časovým predstihom tak, aby, rešpektujúc korešpondenčný režim ústavu, došlo k jeho včasnému odoslaniu, a teda k zachovaniu lehoty na podanie odvolania. Ústavný súd nemohol dospieť k záveru, podľa

ktorého by uznesenie odvolacieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

17. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018